

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (datanhallinta-asetuksen täytäntöönpano)

Euroopan unionin datanhallinta-asetus pyrkii edistämään julkisen sektorin hallussa olevan muun kuin avoimena datana annettavissa olevan datan uudelleenkäyttöä sekä helpottamaan datan liikkuvuutta yksityisten toimijoiden välillä. Asetus luo oikeudellista perustaa eurooppalaisten yhteiskuntien pehmeälle infrastruktuurille eli aineettomille rakenteille, kuten ohjelmistoille, rajapinnoille ja standardeille, jotka mahdollistavat datan tehokkaan jakamisen ja hyödyntämisen eri toimijoiden välillä ja jäsenmaiden rajat ylittäen.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että Suomi harjoittaa edistyksellistä tietopolitiikkaa, joka parantaa suomalaisten yritysten edellytyksiä menestyä taloudessa, jossa datan merkitys tuotannontekijänä ja innovaatioressurssina kasvaa vauhdilla. Tämä edellyttää osaltaan EU:n datasäätelyn tehokasta ja tarkoituksenmukaista toimeenpanoa, mukaan lukien kansallisten datanhallinnan puitteiden ja käytänteiden päivittämistä.

Datanhallinta-asetuksessa säädetään datan välityspalveluita tarjoavan velvollisuudesta tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitus aikomuksestaan tarjota datan välityspalveluja. Tällä ilmoitusmenettelyllä pyritään lisäämään luottamusta datan välittäjiin sekä vähentämään datan jakamisen kustannuksia.

Lisäksi asetuksessa säädetään niin kutsutuille data-altruismien parissa toimiville organisaatioille vapaaehtoinen mahdollisuus rekisteröityä unionissa tunnustetuksi data-altruismipohjaiseksi organisaatioksi. Rekisteröinnillä pyritään lisäämään luottamusta siihen, että yritysten ja yksilöiden altruistisiin tarkoituksiin saataville asettama data palvelee yleisen edun mukaista tarkoitusta.

Jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka vastaa datan välityspalveluiden tarjoajien sekä data-altruismipohjaisen organisaatioiden valvonnasta sekä niitä koskevasta ilmoitusmenettelystä tai rekisteröinnistä.

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto nimettäisiin Suomessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Tämä on mielestämme tarkoituksenmukainen ratkaisu. Ratkaisua tukee se, että virastolle on tulossa tehtäviä muista EU:n datatalousstrategian säädöksistä. Tehtävien keskittäminen voi olla hyödyllistä niin toiminallisesti kuin taloudellisesti.

Samalla on varmistettava, että Liikenne- ja viestintävirasto tekee tiivistä yhteistyötä Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja tietosuojavaltuutetun sekä muista EU:n digi- ja

datasäädöksistä vastaavien viranomaisten kanssa. Myös elinkeinoelämän edustajat on tärkeitä pitää ajan tasalla säädösten kansallisesta toimeenpanosta.

Datanhallinta-asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita voidaan määrätä asetuksen rikkomisesta. Seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja ennaltaehkäiseviä.

Koska kyse on uudesta sääntelystä, pidämme tärkeänä, että valvova viranomaisen keskittyy laiminlyöntien kohdalla ensisijaisesti huomautuksiin ja muihin hallinnollisiin ohjauskeinoihin ja varaa ankarammat seuraamukset, mukaan lukien taloudelliset sanktiot, vain vakavammille rikkomuksille.

Samasta syystä pidämme myös perusteltuna, että asetukseen sisältyvää liikkumavaraa asettaa lisävaatimuksia datan välityspalveluille ja tunnustetuille data-altruismipohjaisille organisaatioille, periä maksuja datan välityspalveluiden ilmoituksista sekä tehdä kansallisia data-altruismia koskevia järjestelyjä ei ehdoteta tässä vaiheessa käytettävän.

Kunnioittavasti

Teknologiateollisuus ry

Joonas Mikkilä
johtava asiantuntija